

A templomok

A XVI. század második felében Onga akkori birtokosa, **Báthori András a falu lakóival együtt** a megyében az elsők között **tért át a református vallásra**. A reformátusok kezébe került a **korábbi katolikus templom is**. A falu lakói döntően a XVIII–XIX. században is reformátusok voltak.

A **mai templom építését a XV. század elejére tehetjük**, amit a **Rozgonyi család 1510 előtt átépített**. Ez a négyzetes hajójú, délen két nagyméretű ablakkal épített templom **pusztul el 1588-ban a török támadáskor**. Az újjáépítést követően egy egyszerűbb, archaikusabbnak tűnő homlokzat épült egy keskeny ablakkal, amely épület a falu XVII. századvégi elnéptelenedésekor pusztulhat el ismét.

A **pápai tizedjegyzék XIV. századi adata arra utalnak, hogy már akkor állt templom a faluban**, de a 2003-as régészeti feltárás nem tudta maradéktalanul bizonyítani, hogy a XV. századi templom részleteiben nem tartalmazza-e a korai, 1300-as évekbeli templomot.

XVIII. század közepén a Darvas család támogatásával építették újjá – a meglévő középkori falak egy részét felhasználva – a hajdani templomot, a korábbi templom hajójának alaprajzát változatlanul hagyva.

Az 1759-es egyházlátogatási jegyzőkönyv a következőket jegyezte le a templomról és a parókiáról: *„Templom kő. Deszkázat a padlása, amelyet a miéink reparáltak romlásából. Harang vagyon kettő, de csak egyik vagyon ususban, amely circiter 1 mázsás. A parókia áll 2 szobából és 2 kamarából. Vagyon kert és istálló”*

A többször felújított **templom 1822. augusztus 28-án leégett**. A templomot csak évtizedek múlva tudták teljesen rendbe hozni. Ebben az időben különálló, faszervezetes harangtorony tartozott a templomhoz.

A **mai tornya 1904-re készült el** a nyugati homlokzat előtt. A templom **orgonáját 1906-ban avatták fel**. Ugyancsak ekkor **adták át az új paplakot**, ami ma is áll. **A II. világháború alatt a templomtorony aknatalálatot kapott**. 1947-re végeztek a belső falak helyreállítási munkáival, és hozzákezdtek a külső falak rendbehozatalához. Ekkor fedezték fel a **csúcsíves bejáratot** a déli falon, amelyet az épület 2005-ös felújításakor láthatóvá tettek. **Az új torony építése 1960-ban kezdődött**, csökkentve a torony magasságán. A háború után átmenetileg cseréppel fedett tető 1964-ben végleges horganylemez borítást kapott.

Az utolsó nagy átalakítási munkálatok az épületen 2005-ben zajlottak. Ekkor megtörtént a teljes tető- és födémcsere, a torony visszakapta eredeti magasságát. Megújult a templombelső is Onga egyetlen **műemlék épületében**.

A katolikus hívők száma csak a XIX. század végétől növekedett jelentősebb mértékben. **Onga sokáig Szikszónak, majd Gesztelynek volt filiája** (leányegyháza).

Az **1860-as években a helyi földbirtokosok** a tagosítás lezárulásakor **felajánlottak egy telket** egy majdani katolikus elemi iskola létrehozására, de ebből 1903-ig nem lett semmi, utána pedig állami, felekezetszemleges iskolát hoztak létre Ongán. **1905-ben ezen a telken, 300 m² területen a községi képviselő-testület elismerte a katolikus egyház tulajdonjogát**, ahol a katolikusok hamarosan kijelölték a **harangláb helyét**. **A falu katolikus temploma e területen csak 1934-re készült el**. A templomot Szűz Mária tiszteletére szentelték fel, oltárát Bárczay Zoltán földbirtokos adományozta. **Az önálló ongai katolikus lelkészséget 1945-ben állították fel**.

A falu **zsidó lakosainak 1945 előtt saját zsinagógája** volt a mai József Attila utcában, melyet a II. világháború után teljesen lebontottak.